

Αιτιολογική Έκθεση

Στο σχέδιο νόμου «Ίδρυση και Οργάνωση Εθνικού Συμβουλίου για την Παιδεία»

A. Γενικό Μέρος

Η πολιτική για την Παιδεία αποτελεί διαχρονικά κεντρική προτεραιότητα για κάθε Κράτος. Το ίδιο το Σύνταγμα στο άρθρο 16 την περιγράφει ως «βασική αποστολή του Κράτους» και θέτει συγκεκριμένους στόχους. Από τους αρχαίους κλασικούς μέχρι κάθε σύγχρονο στοχαστή και μελετητή, η Παιδεία ενός λαού τίθεται ως θεμέλιος λίθος και βασική προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή κάθε άλλης πολιτικής. Για την ίδια την ευστάθεια του δημοκρατικού πολιτεύματος, την πρόοδο και την ευημερία ενός λαού.

Στην Ελλάδα ειδικά, ο συγκεκριμένος τομέας διαθέτει ιδιαίτερη βαρύτητα λόγω της ιστορικής κληρονομιάς και της εμβέλειας λαμπρών πνευματικών επιτευγμάτων που εκφράστηκαν στην ελληνική γλώσσα και απέκτησαν αξία πανανθρώπινη.

Η διαχείριση ενός τόσο πολύτιμου κεφαλαίου, ανέκαθεν αποδείχθηκε δύσκολη υπόθεση. Οι πολιτικές που ασκήθηκαν, άλλοτε περισσότερο και άλλοτε λιγότερο επιτυχημένες, στην πράξη ανέδειξαν τη βασική παθογένεια που αναστέλλει την πρόοδο και δεν επιτρέπει την πλήρη αξιοποίηση του τεράστιου δυναμικού που διαθέτουμε: την αποσπασματική αντιμετώπιση της Παιδείας και την έλλειψη μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, καθώς και την έλλειψη συνέχειας στην εφαρμογή της σχετικής πολιτικής που δεν επέτρεψαν τη δημιουργία ενός σταθερού και αξιόπιστου συστήματος. Ένα σύστημα που να μαθαίνει από τα λάθη και τις αστοχίες του, να προσαρμόζεται και διαρκώς να εξελίσσεται.

Αν αυτό είναι κοινό χαρακτηριστικό πολλών πτυχών της ελληνικής πραγματικότητας, στην Παιδεία οι συνέπειες πολλαπλασιάζονται στο σύνολο της κοινωνίας, με επιπτώσεις στην κοινωνική συμπεριφορά, στην ποιότητα των δημοκρατικών διαδικασιών, ακόμη και στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Οι συγκεκριμένες δομές αλλά κυρίως η νοοτροπία που το ελληνικό πολιτικό σύστημα για δεκαετίες ανέδειξε, οδηγούσαν τους καθ' ύλη αρμόδιους Υπουργούς να σχεδιάζουν τολμηρές πολλές φορές πολιτικές, που εξαντλούσαν όμως τη δυναμική τους στα χρονικά όρια της θητείας τους. Έτσι, σπάνια μια πολιτική περνούσε ολοκληρωμένα στο διάδοχο σχήμα και ακόμη σπανιότερα γινόταν «κτήμα» και συνειδηση στους Έλληνες πολίτες, έτσι ώστε να «θεσμοποιηθεί» ουσιαστικά και να καταστεί αυτονόητη πραγματικότητα για το μέλλον. Συνεχείς πειραματισμοί και ενδιαφέρουσες ιδέες δεν κατόρθωναν να εκφράσουν και να αντιμετωπίσουν με πάγιο τρόπο τις μεγάλες ανάγκες. Παράλληλα δεν υλοποιήθηκε η δυνατότητα που παρέχει το Σύνταγμα στο άρθρο 81 παρ.1 σχετικά με την τοποθέτηση μόνιμου υπηρεσιακού υφυπουργού, ο οποίος θα ήταν « η συνέχεια και η ζωντανή μνήμη» της ασκούμενης πολιτικής στην Παιδεία. Όλα τα πολιτικά κόμματα όταν ήταν στην

αντιπολίτευση υποστήριζαν με θέρμη την υλοποίηση της θέσης του μόνιμου υφυπουργού στο Υπουργείο Παιδείας αλλά κανένα δεν την πραγματοποίησε όταν ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας.

Ο κάθε Υπουργός Παιδείας, ωστόσο, με τις ενέργειές του και εξαιτίας της καθημερινής αντιμετώπισης της πληθώρας θεμάτων του υπουργείου αυτού, διαθέτει σπουδαίο απόθεμα εμπειρίας. Τόσο σχετιζόμενο με επιτυχίες όσο και ίσως ακόμη σημαντικότερο, σχετικό με συγκεκριμένες αστοχίες. Ιδίως με την πάροδο του χρόνου και την προσωπική αξιολόγηση στις εφαρμοσμένες πολιτικές, τα συμπεράσματα του καθενός και της καθεμιάς Υπουργού αποτελούν σημαντικό πλούτο που δεν μπορεί να μένει αναξιοποίητος. Τι κρίθηκε επιτυχημένο, τι όχι, τι δεν προσέχθηκε όσο έπρεπε, τι θα έκανε ο καθένας διαφορετικά και πού θα επέμενε περισσότερο.

Το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου, έρχεται να καλύψει με απλό τρόπο ένα μεγάλο στην έλλειψη συνέχειας στην πολιτική για την Παιδεία. Στην έλλειψη ενός πνεύματος συναίνεσης και συνεργασίας όλων των δυνάμεων για ένα θέμα εθνικής και διαχρονικής εμβέλειας.

Την εποχή αυτή της κρίσης, πολλές είναι οι πιθανές διαφωνίες μεταξύ δυνάμεων και αντιλήψεων. Στον ευαίσθητο τομέα της Παιδείας, μπορούμε και οφείλουμε να κάνουμε πράξη μια άλλη αντίληψη για την πολιτική: μια συναινετική προσέγγιση, βασισμένη στο διάλογο και τη συνεννόηση, στο μακρόχρονο σχεδιασμό που βασίζεται στην εμπειρία του παρελθόντος, στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων κάθε εφαρμοζόμενης πολιτικής. Με την ίδρυση του Συμβουλίου Εθνικής Πολιτικής για την Παιδεία προσπαθούμε να κάνουμε ένα βήμα προς αυτόν το στόχο. Με τη λειτουργία του και τη διαρκή του εξέλιξη, μπορούμε να είμαστε πιο αισιόδοξοι για καλύτερα αποτελέσματα και ανταπόκριση στις αυξημένες και δίκαιες προσδοκίες των πολιτών.

B. Ειδικό Μέρος

Άρθρο 1

Συμβούλιο Εθνικής Πολιτικής για την Παιδεία (ΣΕΠΟΠ)

Το κυρίως άρθρο σύστασης του άτυπου Οργάνου. Η συμμετοχή θα είναι βέβαια οικειοθελής, αφού κανείς δεν μπορεί να εξαναγκαστεί για μια παρόμοια αποστολή που βασίζεται στη συναίνεση και σε πνεύμα συνεργασίας.

ΑΡΘΡΟ 2

Αποστολή του Συμβουλίου Εθνικής Πολιτικής για την Παιδεία

Περιγράφεται η αποστολή του Οργάνου για την υποβοήθηση της ασκούμενης πολιτικής αλλά και τη διατύπωση γνώμης για σχετικά ζητήματα. Η περιγραφή είναι γενική και δίνει σημαντική ευχέρεια στο Όργανο για τον τρόπο της συνδρομής του στην εφαρμοζόμενη πολιτική.

ΑΡΘΡΟ 3

Οργάνωση-Λειτουργία

Περιγράφεται ο τρόπος λειτουργίας του Οργάνου που θα συνεδριάζει δύο φορές ετησίως σε τακτική συνεδρίαση, ενώ γραμματειακή υποστήριξη θα προσφέρει ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου συνεπικουρούμενος από ένα έως τέσσερα μέλη του διοικητικού προσωπικού. Σημαντικό να τονιστεί πως από την ουσιαστική αυτή πρωτοβουλία του Υπουργείου, δεν επιτρέπεται καμία επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

ΑΡΘΡΟ 4 και ΑΡΘΡΟ 5

Επιπλέον μοριοδότηση μόνιμων και αναπληρωτών εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε απομακρυσμένες σχολικές μονάδες

Έχει διαπιστωθεί δυσχέρεια στη στελέχωση με εκπαιδευτικούς των σχολείων που λειτουργούν σε δυσπρόσιτα μέρη των ορεινών όγκων και της νησιωτικής Ελλάδας εξαιτίας της απροθυμίας εκπαιδευτικών να υπηρετήσουν σε αυτά λόγω των δυσμενών συνθηκών διαβίωσης.

Το άρθρο 101 παρ4 του Συντάγματος ορίζει « Ότι ο κοινός νομοθέτης και η Διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, μεριμνώντας για την ανάπτυξη τους.» Έτσι κατ' επιταγήν του Συντάγματος και με σκοπό την απρόσκοπτη λειτουργία των σχολικών μονάδων στις περιοχές αυτές, που είναι ο πρώτος βασικός και αναγκαίος όρος για την λειτουργία των τοπικών κοινωνιών, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με τις συγκεκριμένες διατάξεις παρεμβαίνει καθιερώνοντας ιδιαίτερο κίνητρο, που αφορά την αυξημένη μοριοδότηση τόσο στους μόνιμους όσο και στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς που θα επιλέξουν να υπηρετήσουν στις προαναφερόμενες σχολικές μονάδες.

ΑΡΘΡΟ 6

Θέματα Ιεροδιδασκάλων Ισλαμικής Θρησκείας

Με το προτεινόμενο άρθρο δίνεται καταρχάς η δυνατότητα: α) στους Ιεροδιδασκάλους Ισλαμικής Θρησκείας του άρθρου 53 του ν.4115/2013 (Α' 24) να διδάξουν, εφόσον το επιθυμούν (και εφόσον φυσικά κατέχουν τα απαραίτητα προσόντα και γνώσεις, έστω και αν δεν έχουν παιδαγωγική επάρκεια), τα μαθήματα μουσουλμανικής θρησκευτικής εξειδίκευσης στα μουσουλμανικά Ιεροσπουδαστήρια Θράκης χωρίς περαιτέρω οικονομική επιβάρυνση του Δημοσίου Ταμείου ώστε να επιλυθούν τα οξεία προβλήματα συνεχούς έλλειψης διδακτικού προσωπικού που παρατηρούνται στα εν λόγω

Ιεροσπουδαστήρια, β) στους αποφοίτους της ΕΠΑΘ με εμπειρία στη διδασκαλία του Κορανίου να προσλαμβάνονται σε θέσεις Ιεροδιδασκάλων και γ) συμμετοχής στις επιτροπές επιλογής των Ιεροδιδασκάλων Ισλαμικής Θρησκείας είτε ενός μέλους Δ.Ε.Π ειδικευμένου στις Ισλαμικές σπουδές είτε ενός πτυχιούχου Α.Ε.Ι συναφούς γνωστικού αντικείμενου είτε ενός αποφοίτου της ΕΠΑΘ με τον αναπληρωτή του, με στόχο την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της επιτροπής του άρθρου 38 του Ν.3536/2007 (Α' 42).

Επιπλέον, μετά από δεκαοκτώ μήνες λειτουργίας των διατάξεων του άρθρου 37 του ν. 3536/2007, όπως αυτό αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 53 του ν. 4115/2013, διαπιστώνεται ότι οι διαδικασίες πρόσληψης των ιεροδιδασκάλων για την διδασκαλία του Κορανίου στα τεμένη της Θράκης, για την αρωγή στο έργο της θρησκευτικής και πνευματικής καλλιέργειάς της μειονότητας, καθίστανται εξαιρετικά χρονοβόρες, λόγω της εμπλοκής τριών τουλάχιστον συναρμόδιων Υπουργείων για την έκδοση των απαιτούμενων διοικητικών πράξεων αλλά και των αυστηρών διαδικασιών επιλογής των υποψηφίων. Κατά συνέπεια, είναι δύσκολος ο χρονικός προγραμματισμός τους, με περαιτέρω αποτέλεσμα να δημιουργούνται, μεταξύ των δημόσιων προκηρύξεων, κενά όχι μόνο στη κάλυψη των θέσεων των τεμενών αλλά και στην διδασκαλία του Κορανίου στα δημόσια σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Θράκης, σε μαθητές μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας που έχουν απαλλαγεί από το μάθημα των θρησκευτικών.

Προκειμένου να καλυφθούν προσωρινά τα κενά αυτά και να μην εμφανίζονται ελλείψεις κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, προτείνεται η δυνατότητα παράτασης των κάθε φορά ισχυουσών συμβάσεων, μέχρι και την ημερομηνία έκδοσης της υπουργικής απόφασης περί πρόσληψης των επιτυχόντων της διαδικασίας δημόσιας προκήρυξης, σε κάθε περίπτωση με ανώτερο χρόνο τους εννέα μήνες. Έτσι, η έκδοση αυτής της υπουργικής απόφασης, που θα αφορά πρόσληψη ιεροδιδασκάλων οι οποίοι θα έχουν φυσικά προκύψει από τη δημόσια διαδικασία επιλογής, θα επιφέρει την άνευ ετέρου λήξη των παραταθέντων συμβάσεων, χωρίς κανένα δικαίωμα αποζημίωσης, ώστε η ημερομηνία έκδοσης της υπουργικής απόφασης δεν αποτελεί μόνο αναγκαστικό χρόνο αλλά θεωρείται και ως συμβατικός χρόνος λήξεως ισχύος της παραταθείσας σύμβασης που έδωσαν τα μέρη, χωρίς να γνωρίζουν κατά τη σύναψη της, την τελική ημερομηνία έκδοσης της συγκεκριμένης διοικητικής πράξης.

Ειδικά για τις συμβάσεις του 2013 και για τις τρέχουσες ανάγκες, προβλέπεται η εκ του νόμου παράταση τους, κατά τις ανωτέρω προβλέψεις. Έτσι, με τις παραγράφους 4 και 5 επιλύονται τα προαναφερόμενα προβλήματα.

ΑΡΘΡΟ 7 **Καταργούμενη διάταξη**

Η παράγραφος 2 του άρθρου 35 του νόμου 3794/2009 με τον τρόπο διατύπωσής της, δημιούργησε προσκόμματα στην πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για πάσχοντες από συγκεκριμένες παθήσεις, που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου. Συγκεκριμένα, έδινε τη δυνατότητα στα πανεπιστημιακά τμήματα με αιτιολογημένη τους απόφαση και έγκριση από τη σύγκλητο, να αποφασίζουν κυριαρχικά πως εφόσον η

παρακολούθηση για τους πάσχοντες ήταν δυσχερής, αυτοί δεν θα εισάγονταν στα Τμήματα. Η κατάργηση της διάταξης αυτής αίρει τον περιορισμό αυτό, που δεν βασίζεται ούτε σε ακαδημαϊκά κριτήρια, ούτε βρίσκει έρεισμα στις περί ισότητας διατάξεις και επιτρέπει πλέον την απρόσκοπτη είσοδο και παρακολούθηση μαθημάτων σε επιτυχόντα άτομα με αναπηρία.

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2014

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ